

DOUĂSPREZECE MII DE CAPETE DE VITE

Omul înălță sticla goală în aer și, clătinând-o cu înțeleș, făcu semn cârciumarului să-i mai aducă vin. Apoi scoase o batistă colorată din buzunarul hainei și începu să se șteargă, absent, pe frunte. Era un bărbat între două vârste, bine legat, aproape gras, cu o față rotundă, congestionată, fără expresie.

Cârciumarul se apropiase târându-și ușor piciorul.

— Dacă n-au venit până acum, nu mai vin, spuse așezându-i carafa în față. E aproape douăsprezece...

Omul îl privi zâmbind, răsucind nedumerit batista colorată între degete.

— Nu mai vin! repetă cârciumarul rar, apăsând cuvintele.

Ca și cum de-abia atunci l-ar fi auzit, omul și căută nervos ceasul, își lăsă capul pe ceafă și privi minutarele de departe, lung, încruntându-se, silindu-se să nu clipească.

— Douăsprezece fără cinci, rosti el încet, parcă n-ar fi îndrăznit să-și creadă ochilor.

Cu un gest scurt, neașteptat, desprins ceasul din lanțul gros, de aur, care-i atârna de curea. Îl întinse cârciumarului cu un zâmbet complice.

— Ia ține-l în mână! Ce zici? Cât crezi că face?

Cârciumarul îl cântări mult timp în amândouă mâinile, nehotărât.

— E greu, vorbi el târziu. Parcă nici n-ar fi de aur. E prea greu ca să fie de aur!...

— E ceas împărătesc! L-am cumpărat la Odessa. A fost ceasul țarului...

și pentru că celălalt, după ce se minunase câteva clipe, clătinând impresionat din cap, dăduse să se întoarcă la tejghea, îl reținu, prinzându-i brațul.

— Eu sunt Gore, spuse. Ia un pahar și vino să bei cu mine. Iancu Gore, om de încredere și de viitor: așa-mi spun mie prietenii...

Un camion supraîncărcat trecu prin fața cârciumii,

făcând să-i tremure singura fereastră care mai avea geam. Gore își rezemase bărbia în palmă, zâmbitor. Urmărea cu interes mișcările cârciumarului. Îl văzu cum își alege un pahar de sub tejghea și îl clătește mult, cu grijă, ridicându-l neconținut în dreptul ochilor. Cu el în mână, cârciumarul se îndreptă fără grabă, târșându-și piciorul. Când își turnă tăcut, concentrat, din carafa cu vin, Gore îl întrebă, coborând glasul:

— Cunoști pe unul Păunescu?

— Domnul Păunescu de la Finanțe? făcu cârciumarul.

Își umpluse paharul și-l adusese în fața buzelor; dar se opri brusc, parcă în ultima clipă și-ar fi amintit ceva.

— De la Finanțe, întări Gore.

Cârciumarul dădu repede paharul peste cap. Apoi își șterse mustățile cu dosul mânecii.

— Stă aici lângă noi, la numărul 14, dar s-a mutat acum. S-a mutat după bombardament, adăugă clipind ironic din ochi. Cică ar fi avut ordin de la minister...

Și iar clipi cu înțelese. Dar Gore nu-l văzu. Întinsese mâna, la întâmplare, pe masă, și dăduse de batista colorată. Începu din nou să-și șteargă fruntea și obrajii, absent, aproape cu silă.

— Nu mi-a spus nimic, vorbi deodată. Mi-a spus că dacă oi avea nevoie de el, să nu-l caut la minister, ci să vii direct aici, în strada Frumoasei. Dar la numărul 14 nu mai stă nimeni. E pustiu...

— S-a mutat după bombardament, repeta cârciumarul, reîntorcându-se încet spre tejghea. Câtă omenire a mai murit și atunci!...

Doi șoferi intrară posomorâți, fără să spună un cuvânt și se așezară la masa de lângă fereastra care își mai păstrase încă geamul. Gore își privi din nou ceasul, ținându-l cât mai departe.

— Douăsprezece și zece, oftă el cu gravitate.

— Nu mai vin, spuse cârciumarul. Am scăpat și pe ziua de astăzi. Ne-a ajutat Dumnezeu și Maica Domnului și am scăpat...

Gore își băgă repede ceasul în buzunarul vestei, bătu

înviorat cu palma în masă și strigă:

— Plata, meștere, că suntem grăbiți!...

Apoi, cu un efort scurt, se ridică de pe scaun, își luă pălăria și se apropie șovăitor de tejghea.

— Avem treburi. Suntem grăbiți! spuse el de mai multe ori, foarte tare. ca și cum s-ar fi adresat tuturor.

Numără câteva bancnote și, fără să mai aștepte restul, întinse mâna cârciumarului și i-o strânse cu vigoare.

— Ai să mai auzi dumneata de mine, îi spuse. Ai să mai auzi de Iancu Gore.

Ajungând în strada, îl întâmpină căldura dulce a amiezii de mai. Mirosea a trandafir sălbatic și a moloz. Gore își îndesă pălăria pe cap și porni cu pasul agale.

— Pezevenghiul! șuieră el printre dinți când trecu prin dreptul casei de la numărul 14.

Era o casă modestă, de mahala, cu tencuiala crăpată în mai multe locuri.

— Escrocul! Mă poartă cu vorba, și dumnealui își aranjează evacuarea. Poltron și escroc! Mi-a mâncat trei milioane și a șters-o, să se pună la adăpost. Mă lasă aici, singur, sub bombardament!

Grăbi deodată pasul, furios, dar după ce ajunse la capătul străzii, se opri brusc, înjură de mai multe ori și se reîntoarce aproape alergând. În dreptul numărului 14 își scoase pălăria și-și propti palma întreagă pe butonul soneriei. Rămase așa multă vreme cu pălăria într-o mână, cu cealaltă rezemată de sonerie, ascultând sunetul care se întorcea parcă de foarte departe, revenindu-i solitar și sinistru din casa pustie. Simți cum i se adună picăturile groase de sudoare pe sprâncene, dar nu se îndura să-și ia mina de pe buton, să se șteargă. Era mâniat.

Atunci se auzi, stridentă, neverosimilă, sirena. Gore presimți că i se vor înmuia picioarele și ridică deznădăduit privirile. Cerul era de un albastru spălăcit, cu câțiva nori alburii alunecând la întâmplare, ca și cum nu s-ar fi hotărât încotro s-o apuce. „Sunt nebuni! a trecut de douăsprezece, ce i-a apucat?” se trezi el gândind. Începu

să-și caute, tremurând, batista și și-o trecu în neștire pe față. I se păru că aude glasuri în casele vecine, uși. trântite și un țipăt ascuțit de femeie tânără.

— Ionică! strigă femeia. Unde ești, Ionică?

Gore își zvârli pe furiș privirile în toate părțile, apoi își plecă hotărât bărbia spre piept și o porni la fuga în susul străzii. Cu un ultim geamăt prelung, speriat, sirena se stinse. „Șase mii de capete de vită, de cea mai bună calitate, se trezi Gore gândind. Am și permisul de export. Doar să aprobe Ministerul de Finanțe!”... în acea clipă, zări, lipit de un gard, binecunoscutul afiș cu un deget arătător vopsit în negru: *La 20 de metri adăpost antiaerian*. Simți cum îi năvălește din nou sângele în obraji și se porni mai tare pe fugă, Când ajunse în fața porțiței și o deschise, auzi, foarte aproape, fluieratul scurt al unui sergent.

Conduc de afișul cu degetul arătător vopsit în negru, Gore se îndreptă către un fel de pivniță-subsol din fundul curții. Pe ușă scria cu litere mari: *Adăpost pentru zece persoane*. „N-avu timp să se umple, o să gălesc loc”, își spuse Gore și deschise ușa. Era o odăiță cu ciment pe jos și cu fereastra tencuită. Un bec murdar atârna de tavan; o căldare cu apă și câțiva saci cu nisip se aflau așezați lângă pereți. În mijlocul odăii, două bănci de lemn. Un bătrân și două femei îl priveră intrând, fără curiozitate.

— Bună dimineața! spuse Gore răsuflând greu, dar silindu-se totuși să zâmbescă. Grozav am fugit, adaugă, începând să-și ștergă obrazul cu batista. Credeam că nu mai vin azi. Dacă n-au venit până la douăsprezece, credeam că nu mai vin...

— Eu vă spun că nu e alarmă adevărată, vorbi bătrânul cu un glas neașteptat de gros. Am auzit azi-dimineață la radio: se fac exerciții aeriene. S-a anunțat și aseară. E un exercițiu!...

Vorbind, se aprindea văzând cu ochii. Era un bătrân demn cu o figură. Încă frumoasă; avea un păr bogat, cărunt, aproape alb, și, clipind neîncetat, ochii păreau că-i înoată în lacrimi. Una din femei întoarse capul și-l privi

enervată. Putea fi o femeie bătrână, dar nu i se ghicea vârsta. Avea fața lătareată, pătată, și o gură mare, aproape diformă, cu dinți veșteji și neregulați. După ce-i aruncă o privire lungă, batjocoritoare, se întoarse brusc către vecina ei.

— Coniță, eu nu mai stau! Nu-mi place aici, în pivniță. De azi-dimineață mi se tot bate ochiul stâng. E semn rău...

— Elisaveto! Încearcă s-o întrerupă cealaltă.

— ...Eu zic să ne întoarcem în casă, coniță, continuă femeia vorbind tot mai repede. E mai bine la noi în casă. Eu zic că...

— Elisaveto, ridică deodată glasul cealaltă, nu mă enerva, că mi se urcă sângele la cap și iar mi se face rău!...

Femeia părea de vreo 50 de ani; era uscățivă și avea nasul lung și ochii reci, spălăciți. Era îmbrăcata sobru și totuși cu cochetărie; își tot potrivea, nervoasă, un șal roz-pal în jurul gâtului. Gore înțelese îndată că este o femeie de condiție, și, salutând de mai multe ori din cap, îi ceru voie să se așeze pe banca din față, alături de bătrân. Dar niciuna din femei nu-i răspunse la salut.

— Eu sunt din Pitești, începu el puțin încurcat. Am venit pe aici cu treburi. Douăsprezece mii de capete de vită, de cea mai bună calitate. Avem și permis de export, avem tot ce ne trebuie... Unu-i Gore, Iancu Gore! adaugă coborând puțin glasul și privind-i pe toți pe rând, cu un zâmbet viclean luminându-i fața.

Dar parcă nimeni nu l-ar fi ascultat. Îl priveau cu o neverosimilă indiferență, ca și cum n-ar fi fost acolo, lângă ei. Elisaveta își făcea neconținut cruci, murmurând o rugăciune.

— Ai adus sărurile? întrebă enervată stăpâna.

Femeia dădu din cap, dar își continuă în șoaptă rugăciunea.

— Nu te mai ruga atât, că trași a rău! exclamă cucoana.

Gore tocmai voia să-și facă o cruce, dar se răzgândi.

— Poate avem noroc și se duc mai departe, spre

Ploiești, spuse el. Poate au trecut pe-aici doar ca să ne sperie. Pe ei îi interesează Ploieștiul. Sondele. Petrolul...

Nu îi răspunse nimeni. Bătrânul părea că se mânie din nou.

— Am auzit cu urechile mele, azi-dimineață. la radio, că se vor face exerciții de apărare antiaeriană, începu el.

Apoi sări brusc de pe bancă și se apropie de ușă. Plecă ușor capul, ascultând. Gore își scoase ca din întâmplare ceasul, îl cântări lung în palma dreaptă, apoi îl trecu în palma stângă. Cu pași ușori, bănuitori, bătrânul se reîntoarce în mijlocul odăii.

— E ceas împărătesc, i-l arată Gore. L-am cumpărat de ocazie. la Odesa. A fost ceasul țarului... Ia să-l luați în mână: o să vă speriați!...

Voi să-l desprindă din lanțul lui gros, de aur, când bătrânul, care parcă nici nu-l auzise, se adresă doamnei:

— Ați mai avut vești de la Păunescu, stimată madam Popovici? Întrebă el cu un zâmbet sarcastic.

— Ce-ți pasă dumitale? sări deodată, înțepată, Elisaveta. Mai bine ai fi plătit chiria!...

— Elisaveto, te rog nu te amesteca, o întrerupse stăpâna.

Apoi aruncă o privire scurtă bătrânului și ridică din umeri fără să scoată un cuvânt. Brusc emoționat, Gore continuă să-și cântărească ceasul, prefăcându-se că nu ascultă.

— Eu v-am atras atenția că nu e om serios, vorbi bătrânul. Am și eu relațiile mele. M-am informat, să nu credeți dumneavoastră...

Gore simți cum îl cuprinde furia. Dacă Păunescu ar fi fost cinstit, dacă ar fi fost om de cuvânt, i-ar fi scos de mult aprobarea de la Finanțe, pentru care îi avansase deja trei milioane. Și acum ar fi fost cu marfa la frontieră, șase mii de capete de vită. Câștig net: patruzeci de milioane! Nu și-ar mai fi pierdut timpul la București, nu l-ar mai fi prins bombardamentul...

— Îl cunoașteți pe Păunescu? se adresă el bătrânului, nemaiputându-se stăpâni. Pe Păunescu de la Finanțe?

Bătrânul se mulțumi să ridice din umeri, zâmbind fără să-l privească.

— Dacă nu l-oi cunoaște nici eu! spuse. În sfârșit, eu mi-am făcut datoria și v-am prevenit la timp...

— Îl cunoașteți bine? Ce fel de om e? întrebă în șoaptă Gore.

Ca și cum nu l-ar fi auzit, bătrânul trecu pe lângă el și se reazează pe bancă. „Sunt nebuni!” își spuse Gore. Întoarse capul și scuipă, apoi își șterse gura cu batista.

— Coniță, eu nu mai stau! exclamă Elisaveta sărind ca arsă în picioare. Iar a început să mi se bată ochiul!...

— Ești nebună! spuse madam Popovici apucând-o de braț.

Gore își făcu cruce, și iar scuipă, întorcând din nou capul.

— Dacă e exercițiu, dumneata de ce ai venit?! se adresă Elisaveta bătrânului, cu un glas aspru, ascuțit, aproape țipând. Și de ce stai? Ai venit numai ca să ne faci nouă în necaz!...

În acea clipă Gore auzi semnalul de încetare a alarmei și se ridică de pe bancă.

— Am scăpat! strigă.

— Locuiesc și eu în casă, și după lege am dreptul la acest adăpost, răspunse bătrânul cu demnitate.

— Bogdaproste că am scăpat! spuse Gore făcându-și cruce. Apoi se adresă bătrânului: ați avut dreptate. N-a fost bombardament. Nu s-a auzit niciun tun. Și ce-a durat? ... își scoase repede ceasul și-l privi, de departe, încruntându-se: N-a durat nici cinci minute!

— Ai să mă înnebunești cu atâtea rugăciuni! șopti madam Popovici, zgâlțâind-o de braț pe Elisaveta.

Gore îi cuprinse pe toți dintr-o singură privire și zâmbi.

— Poate că ți-a ascultat Dumnezeu rugăciunile, și de-aia n-a fost bombardament, exclamă înveselindu-se.

Dădu să plece, dar în fața ușii mai rămase câteva clipe nehotărât, privindu-i pe rând. Bătrânul își pironise ochii în tavan.

— Tot mai stați? Întrebă Gore. Nu v-a fost de-ajuns?

Dar pentru că nimeni nu se hotăra să-i răspundă, deschise brusc ușa.

— Mama voastră de nebuni! spuse el, printre dinți, din prag.

De-abia târziu, în stradă, își dete seama că-l orbise lumina soarelui și că umblase în neștire, fără să se uite unde calcă. Escrocul de Păunescu! Simțea că din cauza lui îi pierise bucuria. „Șase mii de capete de vită, își amintea el neconținut, cu exasperare. Câștig net, patruzeci de milioane. M-a legat la ochi. Și-a bătut joc de mine. L-a păcălit pe Iancu Gore!”... Grăbi pasul, dar nu izbuti să-și potolească mânia. Umbla cu pălăria în mână, ștergându-și absent obrazul. Și deodată se trezi în dreptul casei de la numărul 14. Se opri o clipă, apoi scuipă peste gard. până departe în curte.

— Hoților! strigă.

Își înfundă pălăria pe cap și se îndreptă spre cârciumă. Regăsi cu plăcere răcoarea umedă din lăuntru. Se așază pe același scaun pe care stătuse cu o jumătate de ceas înainte. Când dădu cu ochii de el, cârciumarul îi zâmbi.

— Servim și masa, spuse.

— Adu întâi niște vin și două pahare, comandă Gore. Și începu să aștepte nerăbdător, bătând cu degetele în masă. Când își umplură amândoi paharele, Gore îl întrebă:

— Ia spune, meștere, ce fel de om e Păunescu? Ce știi despre el?

Cârciumarul își goli cu oarecare silă paharul, plescăindu-și limba de mai multe ori.

— S-a mutat după bombardament, începu el.

— Bine, asta știu, îl întrerupse Gore. Mi-ai mai spus-o. Te întrebam dacă-l cunoști bine. Am auzit că e cam escroc. A escrocat lumea...

Cârciumarul așază paharul pe tavă și clătină din cap.

— N-am auzit, spuse. Nu prea venea pe la noi...

— Îți spun eu, îl întrerupse din nou Gore.

Și iar îl copleși gândul: „Șase mii de capete de vită.

Aș fi fost acum la frontieră”...

— Și-ți mai spun ceva, continuă aprinzându-se. Îți mai spun că nimeni nu se joacă cu Iancu Gore. Ține minte de la mine. Aicea-s parale serioase. Douăsprezece mii de capete de vită. Avem permis, avem tot ce ne trebuie. Eu nu mă las escrocat, ca nebuna aia de madam Popovici...

Cârciumarul tresări și ridică mirat privirile.

— De unde știți de madam Popovici? întrebă. Cine v-a spus?

— Treaba mea cine mi-a spus, făcu Gore cu un mare zâmbet misterios. Vorba e că eu nu sunt prost ca madam Popovici...

— Săraca madam Popovici, Dumnezeu s-o ierte! șopti cârciumarul și-și făcu evlavios o cruce mare, pe tot pieptul.

Gore îl privi lung, nedumerit, dar cu asprime.

— Ce te-o apucat? se răsti el deodată, De ce-ți faci cruce?

— Uite c-au trecut patruzeci de zile de când s-a prăpădit în bombardament, și nu i-a făcut nimeni pomană, spuse cârciumarul cu o subită oboseală în glas.

Gore se trase puțin înapoi și-l privi pe sub sprâncene, încruntat.

— Atunci nu-i ea, spuse cu hotărâre. Eu îți vorbesc de una, madam Popovici, femeie de condiție bună, ca la cincizeci de ani. O cucoană cu nasul lung. Stă aici, mai sus de escrocul ăla de Păunescu. Are o servitoare, cam nebună și ea, Elisaveta...

— Săraca Elisaveta! zâmbi trist cârciumarul. O cunosc de când a venit din Constanța, poate să fie doisprezece, treisprezece ani. De când a rămas văduvă madam Popovici. I-am cunoscut pe toți. Veneau aici, serile, când aveam grădină...

— Ei, și ce-i cu ea? întrerupse nervos Gore.

— S-a prăpădit și ea în bombardament. Atunci, la 4 aprilie, știți dumneavoastră, când s-a crezut că e exercițiu, că se anunțase și la radio...

— Fugi, domnule, că n-a murit! îl întrerupse Gore. Îți spun eu. Le-am văzut adineauri, le-am auzit vorbind, eu, cu

urechile mele...

Cârciumarul clătină din cap, zâmbind neîncrezător.

— Atunci n-au fost ele, Dumnezeu să le ierte, spuse. A căzut bomba chiar pe adăpost, în fundul curții. Casa s-a dărâmat și ea, a dat-o jos puterea aerului, dar bomba a căzut în plin pe adăpost. Nu s-a mai găsit nimic... Câtă omenire a mai murit și atunci, adăugă parcă cu teamă scăzând glasul.

Gore îl ascultase încruntându-se, cu gura puțin căscată. Își scoase tăcut batista din buzunar și începu să se șteargă nervos pe față.

— Ascultă, meștere; începu el grav. Dumneata vrei să-ți bați joc de mine. Crezi că dacă am băut adineauri doi litri de vin, pe nemâncate, mi-am pierdut mințile. Dar dumneata nu mă cunoști pe mine. Eu, dacă vinul e bun, îți beau și o vadră. Vino la Pitești, ca să-ți spună lumea cine e Iancu Gore. Eu sunt om de multe milioane, meștere. Îmi pare rău că m-am încurcat cu escrocul ăla de Păunescu. Că eram în regulă, aveam tot ce ne trebuie...

Cârciumarul îl asculta intimidat, încercând să zâmbească.

— Poate a-ți confundat-o cu cineva, încercând el să se scuze.

— Dacă îți spun că le-am auzit adineauri, pe madam Popovici și pe Elisaveta, certându-se cu chiriașul...

— Cu domnul judecător? îl întrerupse speriat cârciumarul. Cu domnul Protopopescu? Ați aflat-o și p-asta?!

— Erau acolo în adăpost, și am înțeles despre ce era vorba. Nu-i plătise chiria!

Cârciumarul îl privi lung.

— Dar ce căutați în adăpost? întrebă el târziu, ca să schimbe vorba.

— Nu că mi-a fost frică, dar când am auzit adineauri alarma, am intrat și eu, ca toată lumea, în adăpost. Așa sunt ordinele...

— Azi n-a fost nicio alarmă, șopti cârciumarul și plecă vinovat privirile.

Gore bătu câțva timp cu degetele în masă, încercând să se stăpânească.

— Ce-aveți de mâncare pe ziua de azi? întrebă el deodată.

— Varză cu carne.

— Adu-mi o porție dublă...

Cârciumarul trecu în dosul tejghelei, apoi dispăru în bucătărie. Gore își aminti de crucile pe care și le făcuse speriat și începu deodată să râdă.

— Mama voastră de nebuni! șuieră el printre dinți.

Un grup de muncitori intrară chiar atunci și-l priviră o clipă cum râde singur. Apoi se așezară la masa din dreptul ferestrei care mai avea geam și începură să vorbească între ei. Cârciumarul se întoarse cu o farfurie mare, fumegândă, pe o tavă, și o jumătate de pâine.

— Am scăpat și pe ziua de azi, domnu' Costică! spuse unul din muncitori. Un rând de țuici...

— A fost doar un exercițiu, vorbi Gore întorcând capul. N-a ținut nici cinci minute. Cică s-ar fi anunțat la radio. Dacă aș fi știut, nici nu intram în adăpost...

Cârciumarul se reîntoarse la tejghea și umplu cu grijă păhăruțele de țuică.

— Dumnealui spune că a fost alarmă, vorbi el deodată, prinzând curaj.

— Exercițiu! strigă Gore cu oarecare greutate, căci avea gura plină.

— N-a fost, spuseră mai mulți deodată. Exercițiu a fost săptămâna trecută. Azi n-a fost nimic...

— Spune că a văzut-o și a auzit-o pe madam Popovici și pe Elisaveta, de la casa mare cu grilaj, continuă cârciumarul. Și pe domnul judecător Protopopescu, chiriașul lui madam Popovici. Acolo unde a căzut bomba, chiar pe adăpost...

Oamenii își îndreptară pe rând privirile către Gore, care mânca grăbit și spornic, reținându-și anevoie mânia.

— Am lucrat acolo o săptămână întreagă, ca să curățim strada, spuse cu dezgust unul din muncitori. Nu rămăsese decât grilajul în picioare...

— A confundat cu cineva, vorbi altul.

Gore își întoarse scaunul ca să-i poată privi mai bine. Își șterse gura și obrazul cu șervetul, apoi îl trânti enervat pe masă.

— Cine ține prinsoare cu mine pe-o damigeana de țuică?! spuse ridicându-se hotărât în picioare.

— Ce fel de prinsoare? întrebă cineva.

— Să v-arăt adăpostul, și apoi să vă arăt pe madam Popovici și pe Elisaveta, continuă Gore. Mă duc eu în casă și le explic că am pus rămășag, și o rog să vină la ușă, sau măcar la fereastră, și să vă vorbească.

Câțiva începură să râdă.

— E cam departe, spuse unul din muncitori.

— Vedeți că n-aveți curaj? strigă triumfător Gore.

— Ba eu țin prinsoarea, vorbi un tinerel, sculându-se și dându-și grăbit peste cap păhăruțul cu țuică. Am lucrat la numărul 74, la casa cu grilaj...

Gore îl așteptă în mijlocul încăperii, zâmbind, și-i strânse mâna cu amândouă palmele, ca să vadă toți că s-a prins rămășag. Apoi, grăbit, se reîntoarse la masă, își luă pălăria și se îndreptă spre ieșire. Câțiva muncitori se ridicară gălăgioși de la masă și-l urmară.

— Să pui de cafea, că ne-ntoarcem îndată! strigă Gore, din prag, cârciumarului.

Afară căldura i se păru neobișnuită. Deși era doar mijlocul lui mai, i se părea că trotuarul dogorea ca în timpul verii. Grăbi totuși pasul, încruntat, și când trecu prin dreptul casei lui Păunescu, nici nu ridică ochii s-o privească. Oamenii îl ajunseră repede, dar văzând că nu scoate un cuvânt, îl lăsară să meargă singur înainte. Vorbeau între ei, râzând pe înfundate. După vreo cinci minute, tinerelul făcu câțiva pași înainte și-l prinse de braț.

— Am ajuns! îi spuse.

Gore se opri și zvârli o privire repede peste umăr, spre casă. Un grilaj de fier în formă de lance se menținea încă prins într-o temelie lată de ciment. Din casă nu mai rămăsese decât scările de piatră de la intrare. Câteva trepte care se pierdeau într-o masă informă de cărămizi și

moloz.

— Nu-i asta, spuse Gore clătinând din cap, și dădu să pornească mai departe.

— Aici e numărul 74, vorbi tinerele. Casa cu grilaj...

— Nu mă privește, spuse Gore întunecat. Eu am făcut rămășag că-ți arăt pe madam Popovici. Veniți cu mine, adaugă. Nu mai e mult...

Și o porni din nou. Dar după câțiva pași începu să privească în toate părțile dezorientat. Aerul mirosea a fum și a moloz. Trotuarul era spart în mai multe locuri și pe anumite distanțe nici nu se mai cunoștea. Pe toată partea aceasta, câțiva zeci de metri în susul străzii, nu mai rămăsese nicio casă în picioare. Se vedeau doar, din loc în loc, câte un zid rezemat în bârne sau câte o frântură de scară interioară, suspendată curios deasupra ruinilor. Gore își îndreptă enervat privirile de partea cealaltă a străzii. Acolo mai erau case neatinse, dar aproape niciuna nu mai avea geamuri. Ferestrele erau pe jumătate astupate cu scânduri prinse în cuie.

— A fost un covor de bombe, spuse cineva.

Gore o porni repede înainte, și grupul îl urmă bine dispus. După câteva minute, tinerele îl prinse iar de braț.

— S-a terminat cu strada Frumoasei, îi spuse. Asta-i strada Grădinilor. La capăt, e stația de tramvai...

— Ce-mi pasă? șuieră furios Gore.

Și mai făcu câțiva pași. Apoi se opri, triumfător, în dreptul afișului cu un deget arătător vopsit în negru. Degetul indica direcția de unde veniseră. Cu litere mari sta scris: *Adăpost antiaerian la 100 de metri*. Cineva adăugase cu un creion chimic: Strada Frumoasei numărul 74.

— Acolo e, unde v-am oprit eu, spuse tinerele după ce, peste umărul lui Gore, citi afișul.

Gore întoarse capul și privi încă o dată strada pustie pe care venise. Întâlni aceleași ruini, aceleași grămezi de cărămizi și moloz, din care se desprindea stingher câte-un drug încovoiat. Toate acestea, înțelese el, din cauza escrocului de Păunescu. Ar fi fost, acum, la frontieră, cu șase mii de capete de vita...

— Mama voastră de nebuni! șopti el.

Și voi să treacă drumul. Dar oamenii strigară după el, râzând:

— Hei, domnul, damigeana!... Așa ne-a fost vorba?!

Câteva secunde își continuă mersul fără să se întoarcă. Dar tinerelul puse palmele la gura și-i striga din toate puteri le

— Ați plătit cârciumarului? Sau vreți să-i trageți și lui chiului?

Se opri deodată, cu obrazii dogorind, și se întoarse hotărât spre ei.

— Voi nu știți cine e Gore, le spuse de departe scoțându-și portmoneul. N-ați auzit de Iancu Gore, om de încredecredere și de viitor... Dar o să auziți, adăugă. Dar o să auziți de Iancu Gore...

Și începu să numere nervos bancnotele, silindu-se să zâmbească. Un copil trecu atunci drumul. O femeie tânără îl zări de departe și începu să-l strige:

— Ionică! Unde mi-ai fost Ionică? Te caut de un ceas, diavole!...

Paris, decembrie 1952